

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De curatione enee ca. xlix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Actuum apostolorum

filio patris cum sanctis Abijt ananias et veniens: ad hospitium pauli intravit ad eum: et imponens manum dicit. Saule frater. Dominus Iesus qui apparuit tibi in via quam veniebas misit me ad te: ut videas interiori et exteriori oculo: et implearis spiritu sancto. Spiritus sanctus plenius accipias postea in baptismo. Et festinus cecidit ab oculis eius: et squame: et visum recepit: et surgens baptizatus est: et cum accepisset cibum confortatus est. Et fuit cum discipulis qui erant damasci per dies aliquot: et continuo ingressus synagoga: et predicabat dominus Iesum: quoniam hic est filius dei. Struiebant autem omnes qui audiebant: et dicebant. Nonne hic est qui expugnabat in hierusalem eos qui invocabant nomen istud: et ad huc venerat ut vincos eos duceret ad principes sacerdotum? Saulus autem magis conualefcebat in christo: et confundebat iudeos qui erant damasci: affirmans quia hic est christus.

De invidia iudeorum in paulo. Ca. XLVIII.

In autem imple-

rent dies multi a baptismo pauli: et factum est ut ei interfectum fecerit. Et eo quod dictum est. Cum implerent dies multi: potest videri non fuisse factum in primo adventu damasci: sed in secundo: quod forte transijt in syriam et ciliam: et ibi predicavit et multos convertit. Postea cum iterum venit damascum: quia magis suscitauerat invidia iudeorum: in secundo adventu damasci statuerunt concilium ut eum occiderent: sed notificare sunt ei insidie iudeorum: et custodiebant portas civitatis die ac nocte ut eum dolo interficerent. non iudei: sed cluus damasci: et propositus gentis Aethiæ regis ad petitionem iudeorum: sicut ipse apostolus in epistola secunda ad Corinthios refert dicens. Damasci propositus gentis Aethiæ regis custodiebat civitatem damascenorum: ut me comprehenderet. Discipuli autem eius nocte demiserunt eum in sporta per murum. Et vide quod in greco additum non est eius: sed dictum est simpliciter discipulis: quod non habebat paulus discipulos: sed omnes christiani tunc dicebant discipuli: quod nondum inventum erat hoc nomen christianum. Elapsus paulus a manibus damascenorum venit in hierusalem: et volens se iungere discipulis dominus Iesus apostolus: sed omnes timebant eum non credentes quod esset discipulus. Tunc barnabas cyprius levites generosus: et super dictum est presbiterum agrum venditum posuit ad pedes apostolorum dominus: apprehensum illum duxit ad apostolos narravitque quod in via vidisset

dominum: et quod locutus est ei: et quod in damasco fiducialiter egerit in nomine Iesu. Quos autem apostolorum invenit in hierusalem in epistola ad galatas ostendit scilicet petrum et iacobum episcopum hierosolymorum: cum quibus mansit. xv. diebus sicut ipse in epistola ostendit dicens. Deinde post annos tres scilicet a conversione mea veni in hierusalem videre petrum: et mansi apud eum. xv. diebus: alium autem apostolorum vidi neminem nisi iacobum fratrem domini. Et erat cum illis scilicet petro et iacobus et alii discipulis qui erant in hierusalem intrans et exiens per. xv. dies. Deinde venit in partes syrie et ciliæ: et ibi loquebatur gentibus et disputabat cum grecis. id est iudeis inter grecos dispersis. Hec autem historia prentimonia sunt brevitate rei veritate confundit quasi totum in hierusalem factum sit. Ita enim procedit series historie. Et erat cum eis intrans et exiens in hierusalem: fiducialiter agens in nomine domini. Loquebatur autem gentibus et disputabat cum grecis. Illi autem scilicet iudei conversantes inter grecos cum quibus disputabat: voluerunt eum occidere. Quod cum cognovissent fratres: deduxerunt eum cesaream: quia civitas est palestine: et inde dimiserunt eum tharsum quod est civitas ciliæ: ubi ipse oriundus fuit. Postea redit historia ad petrum de actibus apostolorum agens quasi modo intercalari.

De curatione Eneæ. Ca. XLIX.

Actum est autem

ut petrus dum predicando discurreret venit liddam. Invenit autem ibi hominem quendam eneam nomine: paralyticum ab annis. vii. in grabato iacentem. Et ait illi petrus. Enea sanet te dominus meus Iesus christus: surge et sterna tibi lectum: quod prius nec etiam poterat de lecto surgere. Et continuo surrexit. Et viderunt illum omnes qui habitabant liddam et saronem: et conversi sunt ad dominum. Erat autem in iopyen discipula quedam christiana que hebraice dicitur Tabita: grece dorcas: latine autem damula vel caprea. Super Barcum tamen habemus: quod tabita interpretatur est puella. Unde tabita cum interpretatur est puella surge: et in hoc sunt diverse interpretationes huius nominis. Hec autem erat plena operibus bonis et elemosinis quas faciebat: precipue in suscipiendis vestibus pauperum multum laboris impendebat. Factum est autem in diebus illis in quibus petrus venerat liddam ut infirmata moreret. Cumque laissent corpus posuerunt in superioribus

cenaculo. Et cū lidda ppe eēt ioppen: discipu
li audientes qz ppe eēt petr^o liddē: miserūt ad
eū duos viros dicētes. Ne pigritēris venire
vsqz ad nos: z nō aperuerūt ei causam. Ecur
gēs aut petr^o venit cū ill. Et cū aduentissent
dixerūt eū in cenaculoz vbi iacebat mortua
Tabita. Et circūsteterūt eū oēs vīdūe flētes
z ostendētes ei vestes q̄s faciebat ill^o dorcas
vt opibz miscōte ip̄az opam dedisse oñderēt
z sic petrū ad cōpassionē cōmouerent. Tūc
petr^o oēs electi nō tāqz pperā aliqd factur^o:
qđ veller alios latere: vt bi q̄ magicis artibz
vel p̄silio demonū aliqd machinant^o: s; ma
gistrū suū volēs imitari: q̄ filiā archisynago
gi suscitatur^o oēs de domo electi pauc^o ex ce
ptis. Vel forte qz nōnulli erāt vīstone mira
culi indigni: electis oibz foras facta genufle
xione orauit. z cōuersus ad corp^o ait. Tabi
ta surge. At illa aperuit oculos: z vīso petro
refedit: z dans illi manū: erexit eā. z puocat^o
q̄ exlerāt: reddidit eis eā vīuā. Et notū factū
est miraculū p vniuersam ioppen: z mlti cre
diderūt in deū. Et morat^o est petr^o in ioppen
multis diebz apud simonē coriariū vl curia
riū. vel a corio: vel curia. quia forte curialis
erat. ideo dictus curiari^o. vel q̄a parabat co
ria: ideo dictus est coriari^o.

De p̄uersione corneli. Caplin. L.

Er autem quidā

erat i cesarea noie corneli^o cetero
cohortis q̄ dicebat italica: qz mis
sa fuerat a romana ciuitate q̄ ē i italia: qz ro
māi ipatores mittebāt milites suos p ciuita
tes ad custodiēdas munitōes. Et h erat reli
giosus z timēs deū: religiosus sup gradū ti
moris. timēs infra gradū religiōis s. pietat^o
qz in gradualī ascen
su donoꝝ spū sancti
gdus pietat^o ē sup
gradum timoris. In
quantū ḡ religiosus
supra gradū timoris: intātū timēs deū infra
gradū religionis vt noie religionis itelligas
spūitū pietatis. Erat inquā religiosus cum
omni familia sua q̄ religiosa erat z timorata
faciēs elemosynas mltas plebi nō acceptoz
psonaz. Iste cū eēt q̄si hora nona diei vidit
in vīu manifeste. l. manifesta vīstone non p
somnia vel i extasi angelū dei introeuntē ad
se: z dicētē sibi. Corneli. At ille intūēs in euz

timore corrept^o dixit. Quis es dñe. Ad quē
angelus. Oratō es tue z elemosyne tue ascē
derūt in memoriā in p̄spectu dei. Et nūc mit
te viros in ioppen z accersi simonē quēndā q̄
cognominat petrus. Hic hospitatur apd si
monē quēndā coriariū: cui^o domus est iuxta
mare tyrrēnū: qz ioppen ciuitas terre p̄missi
onis erat marī tyrrēno p̄tima z in ip̄o orien
tali litore sita: z ex pte litoris sita erat dom^o
simonis coriarij hospitis petri. Hic inq̄ dō
cet tibi qđ te oporteat facere. Ecce cornelio
dictū ē ab angelo. Exaudite sūt oratōes tue
Unde p̄stat eū tunc fidē habuisse: qz in hoc
psonat sancti q̄ merito fidelē venit ad opa et
nō viceuersa. Nōdū tū credebat ch̄m incar
natū: qz de tpe incarnationis incertus erat: s;
gnorās an iā incarnatus: an ad huc incarna
tus. Nō tū suberat falsitas fidei eius. quia
cū fidem incarnationis haberet salua fide po
terat eē in ambiguo: an iā venisset: an ad huc
in carne v̄tur^o esset. Quia nōnullos sanctor
patrum latuit ch̄m natū eē postq̄ natus est
vt symeonē vsqz ad q̄dragesimum natiuitatē
e^o die. Nō tū putandū ē eos fidē incarna
onis nō habuisse. qz ips nō est de articulo fi
dei. imo cū nondū esset eis p̄dicatū vl inspi
ratū q̄ iā natus eēt: salua fide licuit eis eē in
ambiguo: an iā nat^o eēt: an ad huc nasciturū
Cū discessisset angel^o a cornelio vocantē dop
os domesticos suos z milite metuentē dñm
qđ de domesticis nō eēt dictū. qz p̄statat fa
milia e^o religiosam eē z timorata. Quibz cū
narrasset singula: misit illos in ioppen.

De vīstone petri.

Caplin. LII.

Altera aut die

p
iter facientibz illis z appropi
quātibz ciuitati ioppe: vl appa
rentibz fm altam litterā: vt iam possent vi
deri d̄ hospitiū petri. scz d̄ domo simonis co
riarij ascendit petrus in superius cenaculoz
hospitiū sui circa horam sextam vt in secreto
oraret: z post oratōem comederet: quia temp
pus erat comedendi: z tpe pattebat ei turlem
Et parantibus prandii ministris: cum tpe
esset in oratione: cecidit sup euz extasis: quia
domino operante passus est alienationē me
tis ita vt nō v̄teretur sensibus humanis. Et
in h̄mōi extasi vidit celū apertum. id est aere
z de aere aperto descendens vas quoddam
velut linreū magnū de celo summitti in terrā